

TOP moet je doen!

Hun motivatie om deel te nemen aan het programma was divers, maar over één ding zijn ze het eens: ze raden het iedere collega-fruitteler aan. Onlangs vond de eerste alumni-bijeenkomst plaats van het Telers Ondernemerschap Programma (TOP). Voor de telers die de cursus dit voorjaar afrondden, was de uitreiking van het certificaat het hoogtepunt van de middag.

MARAI EBBEN, FREELANCE JOURNALIST, FRUITTEELT@NFOFRUIT.NL

“Vroeger had een fruitteler voldoende aan zijn vakmanschap. Nu is ondernemerschap heel belangrijk, tal van zaken komen erbij kijken zoals communicatie met markt en maatschappij, de technologische ontwikkeling en de toenemende ketensamenwerking.” Dat zei NFO-voorzitter Gerard van den Anker in zijn openingswoord bij de bijeenkomst op Proeftuin Randwijk.

Telers gaven zelf aan dat zij in het ondernemerschap willen investeren; reden voor de NFO en de Rabobank om samen met de Ondernemerschap Academy, het Telers Ondernemerschap Programma (TOP) te ontwikkelen. Maar ondernemen, investeren in het bedrijf, gaat niet zonder geld. Daarover zei Arne Bac, sectormanager Rabobank: “Investeren in ondernemerschap is investeren in jezelf. Ondernemers die vanuit een visie opereren, doen het beter bij ons. Als een bedrijfsplan niet goed in elkaar zit, gaan wij lastig doen.”

Samenwerking

Docent Wouter Duinker vindt de gedragsverandering bij de deelnemers het meest kenmerkend. En hij pleitte voor verdere samenwerking. “Jullie hebben in elkaars keuken kunnen kijken. Ga daarmee door.” Maar die oproep bleek aan de meeste telers niet zo besteed. Veel telers gaven aan dat zij zich in de groeps gesprekken niet uitlieten over

hun toekomstplannen, terwijl ze dat wel deden tijdens de een-op-eensessies met hun docent.

Elze-Lia Visser van fruitbedrijf Fruitweelde te Ingen, teelt haar klein- en grootfruit biodynamisch en toonde zich de uitzondering op de regel. Haar bedrijf maakt deel uit van de coöperatie Nautilus Organic waar veertig agrarische bedrijven bij zijn aangesloten. Ze werkt nauw samen met twee andere bedrijven. Als gevolg van de cursus, ontwikkelden de telers gezamenlijk een speciale verpakking en zijn zij bezig om de samenwerking te versterken en uit te breiden. Visser merkte op dat de samenwerking onder meer goed is voor het spreiden van risico's. Zij nam deel aan het TOP-programma omdat de telers met wie ze samenwerkt, de cursus al hadden afgerond. Visser wilde graag dezelfde kennis en achtergrond

In een aantal ronde-tafelsessies discussieerden groepjes over een ondernemersvraagstuk.

NIEUWE EDITIE TOP

In oktober begint er weer een nieuwe editie van het TOP-programma. Op dinsdag 25 juni vindt hierover een gratis informatiebijeenkomst plaats, bij Van den Brink Fruit in 't Goy. De bijeenkomst begint om 12.30 uur en eindigt om 16.30 uur. Meldt u aan via <https://www.ondernemerschapacademy.nl/nfo>.

hebben als zij. Tevens was ze nieuwsgierig hoe anderen een merk in de markt zetten en wilde ze meer weten over samenwerking. Ze heeft veel profijt gehad van de cursus en kan het iedereen aanraden. "Maar je moet wel gemotiveerd zijn, een drive hebben om mee te doen, anders is het zonde van de investering."

Klikt het wel?

Kleinfruitteler Marco van As uit Tricht besloot het TOP te gaan volgen toen zijn zoon aangaf dat hij bij hem in het bedrijf wilde komen werken. "Ik vroeg me af of het op de werkvloer wel zou klikken. Ik had zijn komst wel verwacht, maar nog niet zo snel. Doorgaans ben ik wel zeker van

profielchets liet mijn sterke en zwakke punten zien. Ik was verbaasd over hoe die profielchets me zei wie ik eigenlijk ben. Dat was heel confronterend, in positieve zin."

Voor haar gaf de samenwerking met collega's binnen het bedrijf ook een prikkel om mee te doen. "Samen stippel je plannen uit voor de korte en langere termijn. Hoe je samen aan die doelstellingen werkt, bespreek je ook tijdens de opleiding." Smits heeft de korte-termijndoelen en een businessplan voor de komende vijf jaar inmiddels klaar liggen. Maar dat is alles was ze er over kwijt wil. Zoals de meeste fruittelers, wil ze er niet inhoudelijk op ingaan. Ze vindt overigens dat elke teler de cursus moet volgen, vooral jonge telers.

De cursisten die het programma dit voorjaar afronden, ontvingen het certificaat.

Foto's: Marai Ebben

mezelf, maar toen niet. Ik heb geleerd om duidelijker te communiceren en afspraken te maken. Dat heeft me meer zekerheid gegeven. Eigenlijk zit de meeste verandering die ik geleerd heb in mezelf, ik heb geleerd dat ik me beter moet aanpassen. Bovendien zal over tien jaar mijn zoon hier de baas zijn, zo'n opvolging moet je ook goed kunnen regelen."

Een van de jongste deelnemers is Nicole Smits (26). Ze had (drie jaar geleden) net haar HBO-studie Commerciële economie achter de rug toen ze besloot in het familiebedrijf FruithalSmits in Zeewolde te gaan werken. Zij vindt dat het TOP destijds voor haar een must was. "Tegenwoordig ben je deels fruitteler en deels manager. Er komt veel meer papierwerk op je af en je krijgt steeds meer te maken met heel specifiek agrarisch werk zoals wetten en regelgeving. Ik heb veel meer inzicht in mezelf en in het bedrijf gekregen; de

De twijfelaar

Albert van Zuilen, kleinfruitteler BTG Fruit in Zoelmond kan iedereen de cursus aanraden en toch vindt hij het moeilijk te beschrijven wat hij van het programma heeft geleerd. "Ik heb getwijfeld of ik de cursus moest volgen. Daarom ging ik naar een introductiemiddag, hoorde daar positieve reacties van ex-deelnemers en besloot me in te schrijven. En ik heb er best wat aan gehad. Ik kreeg inzicht in mezelf en hoe het bedrijf in elkaar zat, maar dat laatste was me wel bekend. Ik heb het meest gehad aan de profielchets en de een-op-eenssessies waar ik leerde hoe je iets kunt aanpakken en hoe je met personeel en ergernissen omgaat. Maar hoe dat uitpakt in de praktijk als het druk is en de spanningen oplopen, dat zal nog moeten blijken."